

Mochlonyx fuliginosus is in alle stadia eenvoudig te onderscheiden van beide andere *Mochlonyx*-soorten (Saether 2002). Opvallend is dat de meeste vondsten tamelijk recent zijn, van na 2000. De vraag is of de soort toeneemt in Nederland of dat er groeiende aandacht is voor tijdelijke milieus bij bijvoorbeeld waterschappen en onderzoeksinstellingen. *Mochlonyx*-larven leven vooral in kleine, onaanzienlijke, uitdrogende heidepoeltjes, die vaak met een groot schepnet moeilijk te bemonsteren zijn. Door deze biotoopvoorkeur zal het hele genus vermoedelijk sterk onderbemonsterd zijn in Nederland.

HYMENOPTERA SYMPHYTA - bladwespen

W.N. Ellis & L. Blommers

TENTHREDINIDAE - bladwespen

Athalia circularis: grs3
Athalia lugens: grs3
Caliroa annulipes: grs3
Caliroa varipes: grs3
Fenusa dohrmii: rem3
Fenusa pumila: rem5
Fenusella nana: grs3, hei2, rem5
Hemichroa australis: spr3
Heterarthrus aceris: hei2
^{NL}*Heterarthrus cuneifrons*: hei2. Twee bezette mijnen gevonden op 8 en 9 juni in De Utrecht; de cocon werd op 16 juni gevormd. Eind juli is een verlaten mijn (met uitsnede) gevonden in Duin en Kruidberg. De soort is beschreven uit Neder-Oostenrijk. De waardplant is gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*).
Heterarthrus ochropoda: car5, hei2
Heterarthrus vagans: els3, rem3
Macrophya annulata: gor4
Macrophya duodecimpunctata: gor4
Pontania bridgmanii: grs3
Profenusa thomsoni: rem5
Scolioneura vicina: els4, gor2, hei2, spr5

ARGIDAE - kortspruitbladwespen

Arge cyanocrocea: grs3

PAMPHILIIDAE - spinselbladwespen

Pamphilius hortorum: grs3

HYMENOPTERA PARASITICA - sluipwespen

W.N. Ellis

CYNIPIDAE - galwespen

Biorhiza pallida: els4, spr4

HYMENOPTERA ACULEATA - bijen, wespen, mieren

Formicidae: P. Boer, met bijdragen van B. Vierbergen & M.B.P. Drost. Overige Aculea-

ta: J. Smit, L. Blommers. De volgorde en de nomenclatuur volgen de indeling in Peeters et al. (2004).

FORMICIDAE - mieren

Formica fusca: hei1, hei3, hei4, lan2, lan4, mie1, moe1, moe2, mol2, rem2, spr1, spr2, tur
Formica polyctena: hei3, spr1
Formica pratensis: moe2, tur, wel2
Formica rufa: hei3, hei5, tur
Formica rufibarbis: lan2, lan4
Formica sanguinea: hei1, moe1, lan2, spr1, tur
Lasius brunneus: mie2
Lasius fuliginosus: lan2, moe1, spr1
Lasius niger: hei1, hei3, mie1, moe2, lan2, lan4, rem2, spr2, tur, wel2
Lasius platythorax: car3, hei1, hei5, moe1, lan2, lan4, spr1, tur, wel2
Lasius umbratus: hei5
Leptothorax acervorum: lan2, spr1, tur
Leptothorax muscorum: moe2, spr1
Myrmica rubra: hei1, hei3, lan2, rem2, spr1, spr2, wel2
Myrmica ruginodis: spr1, spr2
Myrmica rugulosa: mie1
Myrmica sabuleti: spr1
Myrmica scabrinodis: lan2, spr1, tur
Stenamma debile: spr1
Temnothorax nylanderi: hei1, hei4, lan2, mie2, mol2, spr1, tur, wel2
Tetramorium caespitum: hei1, lan2, spr1

POMPILIDAE - spinnendoders

Auplopus carbonarius: grs3
Priocnemis susterai: gor4
Caliadurgus fasciatellus: gor4, grs3
Arachnospila spissa: gor4, grs3, spr3

VESPIDAE - plooiwleugelwespen

Ancistrocerus nigricornis: grs3
Ancistrocerus parietum: grs3
Vespa vulgaris: grs3

SPHECIDAE - langsteelgraafwespen

Ammophila sabulosa: lan1

CRABRONIDAE - graafwespen

Crabro peltarius: gor4, grs3, spr3
Crabro scutellatus: gor4, spr3
Crossocerus ovalis: gor4, grs3
Crossocerus tarsatus: gor4
Crossocerus varus: gor4
Crossocerus wesmaeli: gor4
Ectemnius continuus: mol1
Lindenius albilabris: spr3
Oxybelus uniglumis: grs3
Passaloecus singularis: grs3
Pemphredon lugens: gor4
Pemphredon rugifer: gor4, oos. Een geheel zwarte bladwesp die achteruit lijkt te gaan en tegenwoordig vrij zeldzaam is. De soort komt voor langs warme, windvrije bosranden, parken en tuinen (Peeters et al. 2004).

Nysson spinosus: grs3
Cerceris quadricincta: grs3

APIDAE s.l. (bijen)

Andrena barbilabris: gor4
Andrena fucata: gor6
Andrena fulvida: grs3, oos
Andrena subopaca: grs3, gor4
Nomada opaca: grs3, spr3. Deze wesp bij parasiteert op de bij *Andrena fulvida*. Het is een bedreigde soort die recent in Noord-Brabant en Limburg is gevonden (Rae-makers 2000, Smit 2006).
Nomada sheppardana: gor4, oos
Nomada striata: grs3
Bombus hortorum: grs3
Bombus hypnorum: grs3
Bombus jonellus: grs3, gor4, lan1, spr3
Bombus lucorum: gor4
Bombus pascuorum: gor4, grs3, mol1, spe
Bombus pratorum: grs3
Bombus sylvestris: gor4, grs3, mid2
Hylaeus hyalinatus: spe
Halictus tumulorum: spr3
Lasioglossum leucozonium: grs3, mid2, mol1
Lasioglossum sabulosum: lan1
Lasioglossum sexstrigatum: gor4, spr3
Lasioglossum villosulum: mol1
Lasioglossum zonulum: grs3
Sphecodes gibbus: spe
Sphecodes monilicornis: grs3
Megachile willughbiella: spe
Osmia niveata: mol1

De mieren van De Kempen (Hymenoptera: Formicidae)

P. Boer

Na 1980 zijn 36 mierensoorten in de provincie Noord-Brabant waargenomen (Van Loon 2004), tijdens deze zomervergadering 21. De meest aangetroffen (en bovengronds actieve) mierensoorten in dit gedeelte van Noord-Brabant bleken *Temnothorax nylanderi*, *Lasius niger*, *L. platythorax*, *L. fuliginosus*, *Formica fusca*, *Myrmica scabrinodis* en *M. rubra*. De diversiteit aan mieren bleek in het algemeen relatief laag, ook in de bezochte natuurterreinen. De oorzaak daarvan zou het sterk agrarische karakter van deze streek kunnen zijn en de daarmee gepaard gaande milieubelasting.

COLEOPTERA - kevers

J.G.M. Cuppen, O. Vorst, Th. Heijerman, M. B.P. Drost, F. van Nunen, R. Jansen, Gert van Ee, J. Muilwijk, J. Huijbregts & A. Threels.

Met kleine bijdragen van P. Boer, L. Blommers, P-p. Chen en W.N. Ellis. De volgorde van de families en de soorten is zo veel mogelijk gebaseerd op Brakman (1966), de naamgeving op Lucht (1987), Lohse & Lucht (1989, 1992), Drost et al. (1992), Beenen &

Winkelman (1993) en Heijerman (1993).

Door Brakman (1966) worden 3830 soorten kevers uit Nederland gemeld, waarvan 2517 uit Noord-Brabant. Het aantal keversoorten van Nederland was aan het einde van de vorige eeuw opgelopen tot 4044 (Vorst & Huijbregts 2001a) en daar zijn er inmiddels nog enkele tientallen bijgekomen. De onderstaande lijst vermeldt 798 taxa (20% van de Nederlandse soorten). Van deze soorten worden er 68 niet voor de provincie Noord-Brabant gemeld door Brakman (1966), noch komen ze voor in het verslag van de zomerbijeenkomst te Wintelre in 1994 (Cuppen et al. 1995). Worden de soorten voorafgegaan door een cijfer dan verwijst dit naar een andere publicatie dan Brakman (1966) of Cuppen et al. (1995), waarin de desbetreffende soorten voor Noord-Brabant worden gemeld: 1: Muilwijk & Heijerman 1991; 2: Turin 2000; 3: Drost et al. 2004; 4: Huijbregts 1982; 5: Van Berge Henegouwen 1986; 6: Van Wierlink 2004; 7: Van Stuivenberg 1997; 8: Huijbregts 2006; 9: Cuppen & De Oude 1996; 10: Cuppen & Vorst 2006; 11: Cuppen et al. 2004; 12: Anonymus 1993; 13: Vorst & Huijbregts 1993a; 14: Vorst & Huijbregts 1993b; 15: Vorst et al. 1995; 16: Vorst et al. 1997.

Deze groep van in andere periodieken gepubliceerde kevers telt 21 soorten. Voor 30 keversoorten bestaan ongepubliceerde waarnemingen, soms zelfs van voor 1966, die merendeels bij de voorbereiding voor de nieuwe kevercatalogus te voorschijn kwamen; deze worden in de lijst voorafgegaan door het getal 99. Van de resterende 17 soorten zijn ons geen waarnemingen bekend, een respectabel aantal voor een relatief goed onderzochte provincie als Noord-Brabant. Het is niet verwonderlijk dat deze soorten vooral te vinden zijn in families met lastig te determineren kleine kevertjes, zoals Clambidae, Cryptophagidae, Latridiidae, Staphylinidae (alleen Aleocharini) en vooral Ptiliidae. Toch behoren ook enkele opvallend gekleurde soorten als *Triplax russica* en het boktorretje *Pachytodes cerambyciformis* tot de nieuwe soorten.

CARABIDAE - loopkevers

Cicindela hybrida: car1

Cicindela campestris: car1, grs4, lan1, lan2

Carabus problematicus: grs3, hei2, spr2

Carabus nitens: lan2. Minder gewone soort van natte en droge heide (Turin 2000), die mogelijk baat heeft bij afplaggen van dichtgegroeide heidevelden.

Carabus clatratus: lan2. Een nachtactieve loopkever in hoogvenen, laagveenmoerassen en natte duinvalleien, die gewoonlijk wordt aangetroffen op natte bodems met veel vegetatie, of zelfs in ondiep water. De soort is in Nederland zeldzaam en sterk achteruitgegaan op

de zandgronden en nagenoeg verdwenen in de laagveengebieden (Turin 2000).

Op de Landschotse Heide gevonden langs de oever van een ven.

Nebria brevicollis: ann1, gor2, lan2, rem1

Nebria salina: lan2

Notiophilus aquaticus: lan2, rem1

Notiophilus rufipes: utr

Notiophilus biguttatus: gor2, grs3, hei2, rem1

Elaphrus cupreus: car1, gor2, hei2, lan2

Elaphrus riparius: hei2, lan2, rem1

Loricera pilicornis: gor2, hei2, rem1, utr

Clivina fossor: hei1, hei2, utr, wel2

Clivina collaris: gor2, hei1, hei2, utr

Dyschirius arenosus: car1, gor2, lan2

Dyschirius obscurus: utr

Dyschirius aeneus: hei2

Dyschirius globosus: car1, car3, gor2, hei1, hei2, lan2, rem1, wel2

Omophron limbatum: car1, lan2

¹ *Asaphidion curtum*: gor2, hei2, utr. Dit

loopkevertje werd door Muilwijk & Heijerman (1991) voor het eerst uit Nederland gemeld van een groot aantal vindplaatsen, onder andere uit Noord-Brabant. De kever werd gespoeld van de oevers van de laaglandbeken Reusel (figuur 9) en Rovertsche Leij.

Bembidion velox: lan2. Waarnemingen buiten het rivierengebied komen bij deze bewoner van onbegroeide oevers niet vaak voor (Turin 2000).

Bembidion lampros: car1, gor2, lan2, spr2

Bembidion dentellum: gor2, hei2

Bembidion obliquum: car1, lan2

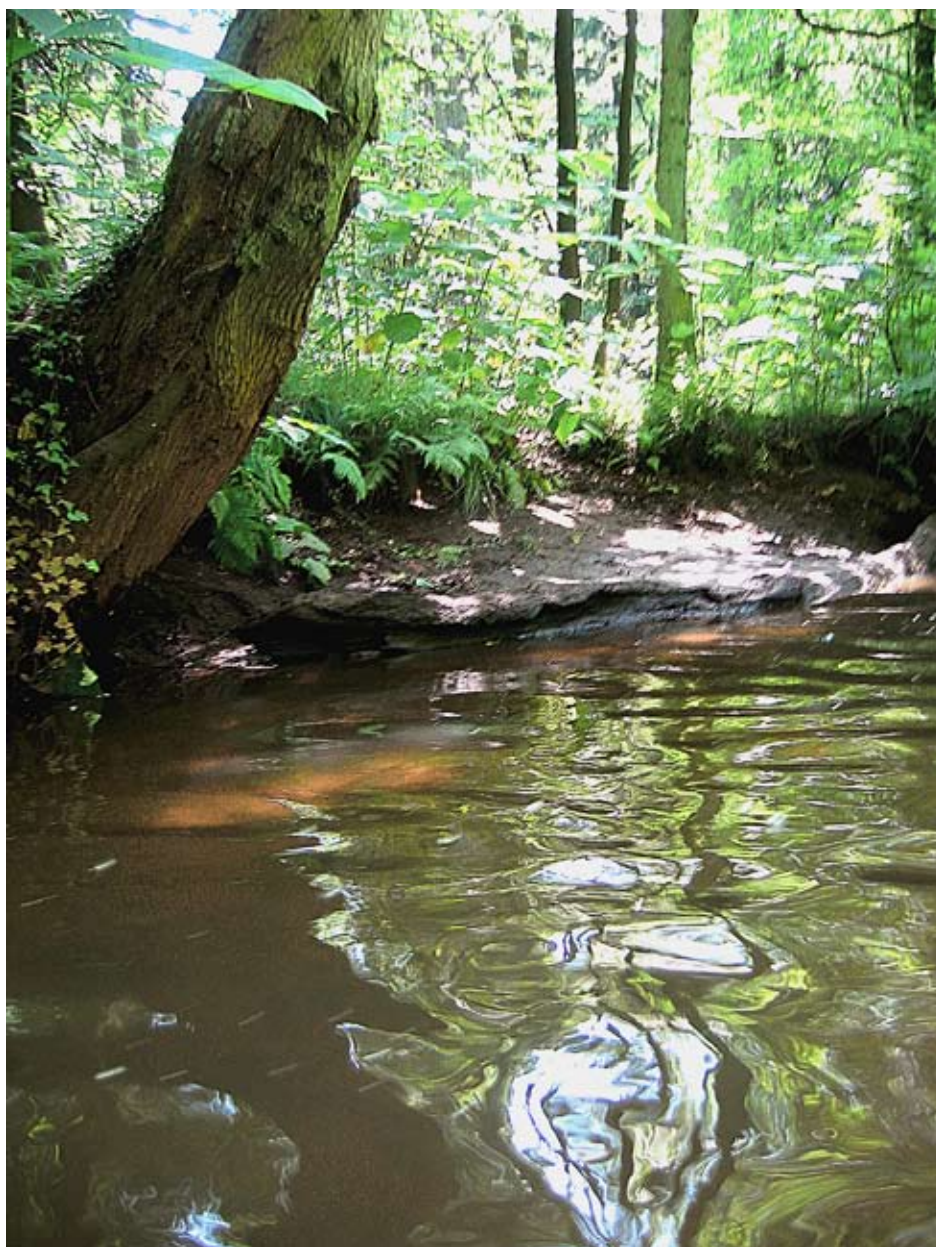
Bembidion tetracolum: car1, gor2, hei1, hei2, utr

Bembidion femoratum: lan2

Bembidion doris: ann2, car1, grs4, hei1, hei2, rem1, utr

Bembidion articulatum: car1

Bembidion guttula: hei2, mol2

Figuur 9. De Reusel met natuurlijke oevers in De Utrecht. Foto: M.B.P. Drost
The brook de Reusel with naturally formed banks in De Utrecht.

Bembidion lunulatum: mol2

⁹⁹ *Tachyta nana*: rem1, wel2. Deze dagactieve loopkever wordt vrijwel uitsluitend aangetroffen achter los schors van loof- en naaldbomen (Turin 2000) en predeert op larven en adulten van Scolytidae (schorskevers). De soort is zeer zeldzaam in Nederland, maar werd tijdens de zomerbijeekoms in twee verschillende (vochtige) terreinen door meerdere coleopterologen aangetroffen op dode berkenbomen.

² *Trechoblemus micros*: utr. Deze loopkever met een verborgen leefwijze in krimp-scheuren en in ondergrondse gangen en nesten van zoogdieren wordt vaak aangetroffen in aanspoelsel na hoogwater (Turin 2000). De kever werd gespoeld van de oever van de Reusel.

Oodes helopioides: mol2

Badister lacertosus: hei2

Pseudoophonus rufipes: spr2

Stenolophus teutonius: lan2

Stenolophus mixtus: ann2, mol2

Acupalpus flavicollis: car1

Acupalpus brunripes: car1

Acupalpus parvulus: car1, rem1

Acupalpus dubius: car1, mol2, rem1, wel2

Bradycellus ruficollis: car1

Bradycellus harpalinus: ann2

Trichocellus placidus: wel2

Anisodactylus binotatus: lan2

Amara plebeja: hei1, lan1

Amara kulti: ann1. Deze vrij zeldzame loopkever werd waargenomen in een weiland in de nabijheid van een poeltje.

Amara familiaris: grs3

Poecilus lepidus: lan2

Poecilus versicolor: lan2, spr1

Pterostichus vernalis: hei1, lan2

Pterostichus niger: grs3, hei2, utr

Pterostichus melanarius: hei2

Pterostichus nigrita: gor2, hei2, mol2, rem1

Pterostichus rhaeticus: car1, grs4, hei2, rem1

Pterostichus minor: car1, car3, grs4, hei2, rem1

Pterostichus strenuus: hei1, hei2, utr, wel2

Pterostichus diligens: car1, lan2, rem1, spr1

Calathus cinctus: spr2

Agonum sexpunctatum: lan2, rem1

Agonum marginatum: lan2, mol2

Agonum muelleri: lan2

Agonum versutum: car1

Agonum afrum: hei2

Agonum fuliginosum: car1, grs4, rem1, utr

Agonum thoreyi: grs3

Limodromus assimilis: ann1, gor2, hei1, hei2, rem1, utr

Paranchus albipes: gor2, hei1, hei2, utr

Oxypselaphus obscurus: car1, gor2, hei2, lan2, wel2

Paradromius linearis: hei2, lan2, wel2

Calodromius spilotus: lan2, rem1

Philorizus melanocephalus: ann2, wel2

Syntomus foveatus: car4, lan2

Microlestes minutulus: spr2

HYGROBIIDAE - pieptorren

Hygrobia hermanni: lan2, rem1

HALIPLIDAE - watertreders

Haliplus ruficollis: gor2, hei2

Haliplus heydeni: gor2, hei1, hei2

Haliplus fluviatilis: gor2, grs1, utr

³ *Haliplus sibiricus*: gor2. Lundmark et al. (2001) toonden aan dat *Haliplus wehnckeii* een junior synoniem is van *H. sibiricus*.

Dit is een minder gewone *Haliplus*-soort in laaglandbeken, kanalen en vaarten op de zandgronden en zoete kleigebieden.

Haliplus lineatocollis: gor2, hei1, hei2

Haliplus laminatus: gor2

Haliplus fulvus: wel2

Haliplus flavicollis: grs1, mol2, rem1

NOTERIDAE

Noterus crassicornis: car1, hei1, hei2

Noterus clavicornis: car1, gor2, hei2, lan2, mol2, rem1

DYTISCIDAE - waterroofkevers

Laccophilus poecilus: car1. Een vrij zeldzame bewoner van vennen, die uitsluitend in de zuidelijke helft van Nederland wordt aangetroffen.

Laccophilus minutus: car1, mol2, rem1, wel2

Laccophilus hyalinus: car1

Hyphydrus ovatus: car1, hei1, rem1

Hydroglyphus geminus: car1, gor2, lan2, mol2, rem1, wel1

Bidessus unistriatus: car1, lan2, mol2, rem1, wel1, wel2. Een vrij zeldzame bewoner van vennen met veel *Sphagnum* en een zandige bodem, soms ook in laaglandbeken en zandafravingen.

Hygotus impressopunctatus: car1, wel2

Hyrotus versicolor: grs1

Hygotus inaequalis: car1, mol2, rem1

Hygotus decoratus: car1, hei2, rem1

Hydroporus angustatus: car1, grs3, mol2

Hydroporus neglectus: car1, grs3, grs4, mol2, rem1

Hydroporus umbrosus: car1, mol2, rem1

Hydroporus tristis: car1, grs4, lan2, rem1, utr, wel2

Hydroporus gyllenhalii: car1, grs3, grs4, lan2, rem1, wel1

Hydroporus palustris: grs1, grs3

Hydroporus incognitus: grs3, grs4, wel2

Hydroporus striola: grs3

Hydroporus erythrocephalus: car1, grs4, lan2, rem1, wel1, wel2

Hydroporus obscurus: rem1. Een vrij zeldzame waterroofkever in *Sphagnum*-rijke vennen en ongestoorde hoogvenen.

Hydroporus planus: car1, grs4, mol2

Hydroporus pubescens: car1, grs3, grs4, lan2, rem1, wel1

⁹⁹ *Hydroporus discretus*: els3, utr. Een vrij gewone bewoner van bronbeken op de Veluwe en Zuid-Limburg, daarnaast plaatselijk in wateren met veel opwel-lend kwelwater.

Hydroporus nigrita: els3

Hydroporus melanarius: car1, grs3, grs4, rem1

Hydroporus memnonius: grs3, grs4, mol2, utr

Graptodytes pictus: els3, gor2, hei2, rem1, utr

Stictotarsus duodecimpustulatus: hei1, hei2, utr. Deze en de volgende soort zijn karakteristieke bewoners van laaglandbeken, die door normalisatie sterk achteruit zijn gegaan.

Nebrioporus elegans: gor2

Agabus bipustulatus: car1, els3, grs3, grs4, lan2, mol2, rem1

Agabus sturmii: car1, grs4, hei1

Agabus uliginosus: grs4

Agabus paludosus: els3

Agabus nebulosus: lan2

Agabus affinis: car1, grs3, grs4, rem1

Agabus congener: car1, rem1. Vrij zeldzame soort in vennen en veenputten in hoogvenen.

Agabus didymus: car1, els3, utr

Agabus labiatus: car1, lan2, rem1, wel1, wel2

Liopterus haemorrhoidalis: car1, grs3, lan2, mol2, rem1

Ilybius chalconatus: car1, els3, gor2, hei2, utr

Ilybius montanus: car1, grs4, (lan2), mol2, rem1, utr. Op de Landschotse Heide zijn uitsluitend vrouwtjes waargenomen.

Ilybius ater: car1, mol2, rem1

Ilybius fuliginosus: car1

Ilybius guttiger: grs3, rem1

Ilybius aenescens: car1, lan2, rem1

Rhantus suturalis: mol2, rem1

⁹⁹ *Rhantus frontalis*: mol2. Vrij algemeen in het westen van het land, maar minder gewoon op de zandgronden.

Rhantus suturellus: car1, lan2, rem1, wel2. Een vrij zeldzame soort in *Sphagnum*-rijke vennen.

Rhantus exsoletus: car1, grs1, grs4, hei1, lan2, mol2, rem1

Colymbetes fuscus: els3

Hydaticus seminiger: car1, grs3, mol2

Graphoderus zonatus: lan2, rem1

Graphoderus cinereus: wel2

Acilius sulcatus: rem1

Acilius canaliculatus: grs3, grs4

Dytiscus marginalis: (hei2), utr

Cybister lateralimarginalis: mol2, rem1

GYRINIDAE - schrijvertjes

Gyrinus substriatus: car1, grs1

HYDRAENIDAE

Hydraena testacea: gor2, grs3, hei2, mol2, utr

Hydraena sp.: hei2

Ochthebius bicolon: gor2. Karakteristieke bewoner van oevers van beschaduwde beken.

Ochthebius minimus: car1

Limnebius truncatellus: hei2. Een vrij zeldzame bewoner van de oevers van schone, stromende wateren.

Limnebius aluta: mol2

HELOPHORIDAE

- Helophorus grandis*: car1
Helophorus aequalis: car1, car3, els1, els3, gor2, grs4, hei2, lan2, mol2, rem1, utr, wel2
Helophorus nubilis: hei2
Helophorus brevipalpis: gor2, grs1, hei2, mol2, utr
Helophorus obscurus: car1, els3, gor2, grs4, hei1, hei2, mol2, rem1, utr
Helophorus granularis: mol2
Helophorus minutus: car1, mol2

HYDROCHIDAE

- Hydrochus crenatus*: mol2
Hydrochus angustatus: car1, gor2, mol2, rem1

HYDROPHILIDAE - spinnende water-torren

- Coelostoma orbiculare*: mol2
Sphaeridium scarabaeoides: rem2
Sphaeridium lunatum: gor2, rem2
Cercyon ustulatus: car1, gor2, hei1, hei2, utr
Cercyon impressus: gor2
Cercyon melanocephalus: hei2, lan1, rem2
Cercyon lateralis: bae, hei2, lan1, rem1
Cercyon terminatus: gor2
Cercyon pygmaeus: car4, lan1
Cercyon convexiusculus: car1, gor2, grs3, grs4, hei1, mol2, rem1, utr
⁴ *Cercyon sternalis*: hei2, mol2. Deze oeverbewonende *Cercyon* lijkt in zijn verspreiding grotendeels beperkt tot de zuidelijke helft van Nederland, vooral in het kustgebied en langs de grote rivieren (Huijbregts 1982).

- Cercyon analis*: gor2, hei2
Megasternum concinnum: gor2, lan1, mol2
Cryptopleurum minutum: rem1
Hydrobius fuscipes: car1, grs3, grs4, hei1, mol2, rem1
Anacaena globulus: car1, gor2, grs1, grs3, grs4, hei1, hei2, mol2, rem1, utr
Anacaena limbata: car1, utr
Anacaena lutescens: car1, els3, grs3, grs4, hei1, hei2, lan2, mol2, rem1, utr
⁵ *Anacaena bipustulata*: gor2. Deze waterkever is algemeen in het westen van het land. Op de zandgronden wordt de soort voornamelijk aangetroffen op de oevers van beken en rivieren.
Laccobius minutus: car1
Laccobius bipunctatus: grs1, mol2
Helochares punctatus: car1, grs4, lan2, mol2, rem1, wel1, wel2
¹⁶ *Enochrus melanocephalus*: car1
Enochrus quadripunctatus: lan1, mol2
Enochrus affinis: car1, lan2, mol2, rem1, wel1, wel2
Enochrus coarctatus: car1, mol2
Cymbiodyta marginella: mol2
Chaetarthria seminulum: hei2
Berosus signaticollis: lan2, rem1, wel1, wel2
Berosus luridus: rem1

SILPHIDAE - aaskevers

- Nicrophorus humator*: grs3

- Nicrophorus vespilloides*: gor1, grs3, mol2
Nicrophorus vespillo: mol2, wes
Necrodes littoralis: grs3
Thanatophilus sinuatus: grs4, mol2
Oiceoptoma thoracicum: grs3, mol2
Silpha tristis: spr1

CHOLEVIDAE

- Sciodrepoides fumatus*: hei2, mol2
Catops kirbyi: mol2
Catops picipes: hei1, spr1

LEIODIDAE - truffelkevers

- Triarthron maerkelii*: els2, els3, lan2. Leiodidae werden slechts zelden verzameld tijdens de zomerbijeenkomsten. Met behulp van 'truffelvallende' – de naam spreekt voor zich – zijn nu enkele soorten gevangen, met *T. maerkeli* als meest voorkomende soort.

- Leiodes polita*: els2
Colenis immunda: hei1
Anisotoma humeralis: hei1

CLAMBIDAE

- ^{NB} *Clambus simsoni*: mol2. Deze immigrant van het Australische continent is in 1999 voor het eerst in Nederland aangetroffen in grote hopen maaisel van een nat hooiland in de Mariapeel (Cuppen & Vorst 2001). In het Molenbroek werd een vrouwtje gezeefd uit blad en strooisel onder een dode ekster in een vochtig berkenbos met veel wilg en eik.

SCYDMAENIDAE

- Cephennium thoracicum*: gor1
Neuraphes elongatulus: hei1
Stenichnus scutellaris: hei1, hei2, lan2, mol1
Stenichnus collaris: hei1
Euconnus rutilipennis: grs3
Euconnus hirticollis: hei2
Microscydmus sp.: mol2

CORYLOPHIDAE

- Sericoderus lateralis*: hei1, mol1
Corylophus cassidoides: mol2
Orthoperus sp.: hei2, mol1

PTILIIDAE

- Ptenidium fuscicorne*: car1
Ptenidium nitidum: car1, car4, gor2, hei2, lan1, rem1
Ptenidium sp.: hei2

- ⁶ *Euryptilium saxonicum*: mol2. Deze soort is recent door Vorst & Huijbregts (2001b) gemeld als nieuw voor de fauna: hij werd talrijk aangetroffen in de directe nabijheid van het kadaver van een Schotse hooglander in de Nieuwe Kamp in De Imbosch op de Veluwe. Van Wielink (2004) kweekte een exemplaar van deze soort op uit humus verzameld van onder een ree in De Kaaistoep te Tilburg. De soort is tijdens de zomervergadering in aantal gezeefd uit bosgrond van on-

der een dode ekster in het Molenbroek.
^{NB} *Ptiliola kunzei*: lan1. Er zijn weinig recente waarnemingen van deze soort. Een exemplaar is gezeefd uit paardenmest op een bospad.

Ptilium fuscum: lan1, rem1

^{NB} *Ptinella limbata*: hei1. Ook deze ptiliide is van slechts weinig vindplaatsen bekend. Twee exemplaren werden verzameld op een bloedende eikenboom.

Ptinella aptera: gor2

^{NB} *Ptinella errabunda*: mol2. Deze minder dan 1 mm grote Ptiliidae leeft achter de schors van loofhout tussen vraat- en boormeel van andere insecten. Het kevertje is meestal ongeveugeld, wat opmerkelijk is voor een vermoedelijke immigrant uit Nieuw-Zeeland (Johnson 1975). De soort is in 1991 voor het eerst in Nederland verzameld te Amelisweerd in de provincie Utrecht (Vorst 1993); inmiddels is hij bekend uit diverse provincies. Tijdens deze zomervergadering is een vrouwtje verzameld van achter de schors van een dode eikenboom.

¹⁴ *Pteryx suturalis*: hei1

Acrotrichis grandicollis: lan1, rem1

^{NB} *Acrotrichis cognata*: mol2. Jansen & Van Heijnsbergen (1986) melden deze soort als nieuw voor de fauna van een rotte honingzwam (*Armillaria mellea*) en een hoop rottend hooi, beide te Bussum, in respectievelijk 1984 en 1985. Hij is inmiddels uit meerdere provincies bekend. Tijdens de zomervergadering zijn twee vrouwtjes gezeefd uit bosgrond onder een dode ekster in het Molenbroek.

Acrotrichis intermedia: mol2

Acrotrichis atomaria: hei2

¹⁴ *Acrotrichis sitkaensis*: hei2, wel2. Jansen & Van Heijnsbergen (1986) melden deze soort onder de naam *A. fratercula* als nieuw voor de fauna van diverse plaatsen in Noord-Holland. Dit is een van de algemene soorten van het genus die inmiddels overal in ons land is aange-troffen.

Acrotrichis fascicularis: hei2

^{NB} *Acrotrichis dispar*: car4, hei2, lan1, mol2, rem1. Een algemene *Acrotrichis*-soort, opmerkelijk genoeg niet eerder verzameld in Noord-Brabant.

SCAPHIDIIDAE

- Scaphidium quadrimaculatum*: mol2
Scaphisoma agaricinum: car1, gor2, hei1, mol2, rem1, spr1
Scaphisoma assimile: hei2
^{NB} *Scaphisoma balcanicum*: gor2, utr. Een zeldzame kever die leeft van schimmels achter schors. De laatste jaren neemt het aantal waarnemingen toe.

STAPHYLINIDAE - kortschildkevers

Phloeocharis subtilissima: hei1, lan2, mol2, spr1
Megarthritis prosseni: lan1
Proteinus ovalis: hei2
Proteinus laevigatus: car1, gor2, grs3, hei1, hei2, wel2
Eusphalerum torquatum: mol2
Phyllodrepa ioptera: hei1
Omalium rivulare: gor2, hei1, hei2, mol1, utr
Omalium oxyacanthae: gor2. Zeldzame soort.
Phloeostiba plana: hei1. Een zeldzame soort die leeft achter de schors van pas afgestorven loofbomen.
¹³ *Phloeonomus punctipennis*: hei1
Lesteva sicula heeri: car1, gor2, hei1, mol2
Lesteva longoelytrata: gor2, hei1, hei2, utr
Syntomium aeneum: gor2
Carpelimus cf rivularis: mol2
Carpelimus impressus: hei2
Carpelimus corticinus: hei2, mol2
Carpelimus elongatus: hei2
⁹⁹ *Carpelimus subtilis*: hei2. Uit de provincie Noord-Brabant uitsluitend bekend van een oude vondst die niet in Brakman (1966) staat vermeld.
Oxytelus laqueatus: lan1, rem1
Anotylus rugosus: hei2, utr
Anotylus sculpturatus: car4, gor2, (grs4), hei2, lan1
Anotylus tetracarinus: car4, gor2, hei2, lan1, mol1, mol2, rem1
Platystethus arenarius: lan1, rem1, utr
Bledius terebrans: gor2, hei2
Stenus comma: lan2, utr
Stenus guttula: gor2, hei1, hei2, utr
Stenus junco: hei2
Stenus lustrator: car1, rem1
Stenus clavicornis: hei2
Stenus providus: car1, gor2, grs3, (grs4), wel2
Stenus bimaculatus: gor2, grs4, hei2, utr
Stenus boops: car1, gor2, hei2, lan2, mol2, wel1
Stenus melanarius: wel2
Stenus canaliculatus: mol1, mol2
Stenus brunripes: gor2
Stenus latifrons: car1, grs3, mol2, rem1
Stenus fulvicornis: car1, mol2
Stenus cicindeloides: car1, mol2, rem1
⁷ *Stenus kiesewetteri*: car1. Een soort die vooral wordt aangetroffen in en op in het water staande pollen pitrus (*Juncus effusus*) in vennen en venen. Door deze leefwijze mogelijk vaak over het hoofd gezien en als zeldzaam beschouwd (Van Stuivenberg 1997). In Nederland tegenwoordig op de zandgronden wijd verspreid.
Stenus fornicatus: car1
Stenus flavipes: car1, hei2, wel2
Stenus nitidiusculus: car1, hei2
Stenus bifoveolatus: grs4, mol2, wel2
Stenus impressus: car1, gor2, grs4, hei2, mol1
Stenus palustris: wel2
Euaesthetus ruficapillus: grs4, utr
Euaesthetus laeviusculus: rem1

Paederidus ruficollis: car1, grs1, lan2. Deze tegenwoordig zeldzame soort bewoont, vaak in kolonies, zonbeschenen oevers van beken, vennen en zandwinplassen. Hier een drietal waarnemingen aan de oever van enkele venntjes.
Paederus riparius: car1, ann2, rem1, wel2
Paederus fuscipes: ann2, hei2, mol1, mol2
Rugilus erichsoni: grs1
Lithocharis nigriceps: gor2
Lathrobium terminatum: car1, grs4, utr, wel2
Lathrobium elongatum: grs4, hei1
Lathrobium volgense: hei1, hei2
Lathrobium brunripes: lan2
Lathrobium fovulum: grs4, hei1, hei2, wel2
Ochtheophilum fracticorne: car1, lan2, wel2
Leptacinus pusillus: rem1
Xantholinus longiventris: gor2, mol1
Erichsonius cinerascens: grs4, hei1, hei2, rem1, wel2
Erichsonius signaticornis: hei2
Philonthus succicola: hei2, mol2
Philonthus addendus: hei2. Zeldzame soort, waarschijnlijk gebonden aan rottend organisch materiaal in bossen.
Philonthus cognatus: mol1
Philonthus debilis: gor2
Philonthus decorus: hei1
Philonthus varians: gor2, lan1
Philonthus fimetarius: gor2
Philonthus sordidus: gor2
Philonthus nigrita: car1, wel2
Gabrieus splendidulus: gor2
Gabrieus trossulus: hei2, wel2
⁹⁹ *Gabrieus piliger*: lan1. Uit Noord-Brabant alleen bekend van een oude vondst die niet in Brakman (1966) wordt gemeld. Deze kortschildkever wordt meestal aangetroffen in oude paardenvijgen, zoals hier op een bospad bij de Landschotse Heide.
Gabrieus breviventer: mol2
Ocypus compressus: gor2
Creophilus maxillosus: grs3
Quedius cruentus: hei1
Quedius mesomelinus: gor2
Quedius maurofusus: car1
Lordithon lunulatus: gor2
Sepedophilus testaceus: spr1, mol2, utr
Sepedophilus marshami: hei2. Voor het eerst gemeld uit Nederland door Berger & Poot (1970) uit Limburg. De soort is inmiddels bekend uit geheel Nederland.
Sepedophilus nigripennis: hei2
Sepedophilus bipunctatus: gor2, spr1
Tachyporus nitidulus: hei2
Tachyporus obtusus: grs3, hei2
Tachyporus solutus: hei2, utr
Tachyporus dispar: hei2. Deze recent van *T. chrysomelinus* afgesplitste soort werd voor het eerst door Sterrenburg (1992) voor ons land gemeld. In vochtige biotopen is *T. dispar* echter zeer algemeen.
Tachyporus atriceps: mol1
Tachinus humeralis: gor2, hei2, lan1, mol2
Tachinus marginellus: lan1

Deinopsis erosa: hei1, hei2
Myllaena dubia: hei1
Myllaena intermedia: car1, hei1, hei2
^{NB} *Holobus apicatus*: mol2. Een vrouwtje van deze zeldzame soort werd verzameld achter schors van een met paddenstoelen begroeide eik.
Gyrophaena affinis: gor2, grs1, wel2
Gyrophaena nana: grs1, utr
Gyrophaena gentilis: gor2, grs1
Gyrophaena bihamata: car1, grs1, utr, wel2
^{NB} *Gyrophaena joyioides*: gor2, grs1, spr1. *Gyrophaena*-soorten worden soms in grote aantallen en met een opvallende diversiteit aangetroffen in plaatsjes- en buisjeszwammen.
⁹⁹ *Gyrophaena minima*: gor2, grs1, wel2.
⁹⁹ *Gyrophaena angustata*: gor2
Placusa pumilio: gor1
⁹⁹ *Placusa atrata*: gor1
Placusa tachyporoides: gor1
Anomognathus cuspidatus: rem1, utr
Leptusa pulchella: hei1, mol2
Bolitochara bella: car1, mol2
Bolitochara obliqua: gor2, mol2, utr. Dit is de algemeenste *Bolitochara*-soort op allerlei paddenstoelen.
Autalia longicornis: hei1, mol1, mol2
Autalia longicornis: gor2
Autalia rivularis: gor2, rem1
Ischnopoda leucopus: hei2
Tachyusa constricta: gor2, hei2
³ *Gnypeta ripicola*: gor2
Amischa analis: lan2
Geostiba circellaris: gor2, hei1, hei2
⁹⁹ *Aloconota insecta*: gor2
Dinaraea aequata: gor1, mol2
Atheta palustris: gor2, hei1, hei2, mol1
Atheta luridipennis: hei2
Atheta elongatula: car1, gor2, hei1, hei2
Atheta malleus: gor2
Atheta ravilla: hei2
Atheta amicula: gor2, hei1, hei2, lan1, mol1
Atheta nigricornis: gor1, (hei2)
Atheta oblita: gor2, hei1, hei2
Atheta coriaria: gor2
Atheta gagatina: gor2, hei2, mol1, mol2
Atheta crassicornis: gor2, hei1, hei2, mol1, mol2
Atheta triangulum: hei2
Atheta euryptera: gor1, hei1
Atheta aeneicollis: gor2, hei2, lan1, mol1
Atheta castanoptera: hei1
Atheta atramentaria: car4, lan1
⁹⁹ *Atheta laevana*: lan1. Deze soort is uit de provincie Noord-Brabant alleen bekend van oude vangsten die niet in Brakman (1966) staan vermeld.
Atheta nigripes: car4, rem1
Atheta macrocera: car4, lan1. Zeldzame soort in koeienvlaaien en paardenvijgen.
^{NB} *Atheta ischnocera*: lan1. Ook dit is een mestbewoner, hier in paardenvijgen.
Atheta sordidula: car4, gor2
Atheta celata: gor2, hei1, hei2

Atheta longicornis: gor2
Atheta fungi: gor2, hei1, mol1, utr
¹⁴ *Atheta amplicollis*: mol1. Afgesplitst van *A. fungi* en daar lastig van te onderscheiden. De soort is als zodanig nooit expliciet als nieuw voor de fauna gemeld, maar wordt genoemd in een excursieverslag (Vorst & Huijbregts 1993b).
Atheta laticollis: gor2, hei1, hei2, lan1
Atheta sp.: rem1
Acrotona pygmaea: hei2
Acrotona obfuscata: gor2, hei2
Acrotona aterrima: gor2, mol2
Acrotona parvula: lan1
Acrotona exigua: lan2
¹⁴ *Acrotona sylvicola*: gor2, hei1, hei2
Thamiaraea cinnamomea: hei1. Een typische bewoner van uitvloeiend boomsap, in dit geval van een eik.
Thamiaraea hospita: hei1. Samen met bovenstaande soort op bloedende eik. Een zeldzaamheid waarvan tot nu toe alleen oude waarnemingen bekend waren.
Drusilla canaliculata: spr1
Zyras funestus: lan2, spr1
Zyras cognatus: spr1
Tinotus morion: car4, gor2, rem1
Phloeopora corticalis: rem1
Ilyobates nigricollis: hei1
Meotica exilis: gor2, hei1, hei2
Deubelia picina: car1
Ocyusa maura: grs4, hei1
Oxypoda opaca: gor2, hei2, lan1
Oxypoda elongatula: car1
Oxypoda exoleta: mol1. Een schaarse soort van droge graslanden.
Dexiogyga corticina: spr1
¹² *Ischnoglossa prolixa*: hei1, mol2
Aleochara curtula: mol2
Aleochara lanuginosa: gor2

PSELAPHIDAE

Bibloporus minutus: hei1, rem1. Tot voor kort bij ons niet onderscheiden van *B. bicolor* (Vorst 1995), maar algemener dan die soort.
Biblopectus tenebrosus: hei1. Tot voor kort in Nederland niet onderscheiden van *B. ambiguus* (Vorst 1995).
Biblopectus ambiguus: hei1, (hei2)
Brachygluta fossulata: car1, gor2, hei1, hei2
Bryaxis bulbifer: hei1, hei2
Tychus niger: gor2, hei2
Pselaphus heisei: wel2

HISTERIDAE - spiegelkevers

Saprinus semistriatus: grs3, grs4, mol2, wes
Paromalus flavicornis: gor2, mol2
Hister unicolor: gor2, rem1, rem2
Margarinotus striola: hei1
Margarinotus purpurascens: mol1
Margarinotus ventralis: gor2, mol2, rem2
Margarinotus carbonarius: gor2, mol2, rem2

LYCIDAE

Lygistopterus sanguineus: rem1

CANTHARIDAE - soldaatjes

Podabrus alpinus: grs3, utr. Een zeldzame weekschild die slechts bekend is uit de provincies Limburg en Noord-Brabant (Brakman 1966).
Cantharis fusca: ann2, gor2, grs3, mol2, utr
Cantharis obscura: ann2, hei2, lan2
Cantharis nigricans: ann1, ann2, gor2, hei2, lan1, lan2, utr
Cantharis pellucida: gor2, grs1, grs3, hei1, utr
Cantharis livida: ann2, gor2, grs3, lan2
Cantharis figurata: rem1
Cantharis decipiens: hei1
Cantharis pallida: car1, els3, grs1, lan1, lan2, rem1
Cantharis cryptica: car3, gor2, hei2, lan1
Rhagonycha testacea: car1, grs3, hei1, hei2, lan1, lan2, rem1
Rhagonycha limbata: car1, grs1, rem1
Rhagonycha lignosa: ann1, ann2, car1, gor2, grs3, hei1, hei2, lan1, lan2, rem1, utr, wel2
⁹⁹ *Rhagonycha elongata*: car1, rem1, utr
Rhagonycha gallica: ann2, gor2, grs3, hei2, utr. Deze soort wordt door Dahlgren (1979) zonder verdere aanduiding uit Nederland gemeld. Hij blijkt niet zeldzaam te zijn.
Malthodes brevicollis: mol1

MALACHIIDAE

Malachius bipustulatus: gor2, hei2, utr

MELYRIDAE - bastaardweekschilden

Dasytes cyaneus: gor2, utr
Dasytes aerosus: ann1, ann2, lan1, lan2, utr
Dasytes plumbeus: grs1, mol1

CLERIDAE - bonte kevers

Thanasimus formicarius: rem1 (figuur 9)
Necrobia ruficollis: ann2

ELATERIDAE - kniptorren

Ampedus sanguineus: rem1
Ampedus sanguinolentus: lan1
Ampedus pomorum: mol2, rem1
Ampedus balteatus: ann2, lan2, rem1
Cardiophorus ruficollis: gor4
Dicronychus cinereus: ann2
Melanotus villosus: ann1, car1, lan1, lan2, utr
Kibunea minuta: ann2, mol1
Hemicrepidius niger: els3, grs1, grs3, hei2, mol1
Athous haemorrhoidalis: ann1, ann2, car1, car3, gor2, grs3, hei2, lan1, lan2, mol1, rem1
Athous subfuscus: ann1, ann2, gor2, grs1, grs3, hei1, hei2, lan1, lan2, rem1, utr
Aplotarsus incanus: gor2, rem1
Prosternon tessellatum: hei2, lan2
Ectinus aterrimus: ann2, gor2, grs3, utr
Agriotes pallidulus: ann1, ann2, els3, grs3, hei2, mol1, utr
Agriotes sputator: mol1
Agriotes lineatus: mol2

Agriotes obscurus: ann1, grs1, grs3, spr1
Dalopius marginatus: ann1, ann2, car1, els1, gor2, grs3, hei1, hei2, lan1, lan2, mol1, rem1, utr, wel2
Adrastus pallens: gor2
⁹⁹ *Adrastus rachifer*: mol1
Denticollis linearis: car1, grs3, rem1

EUCNEMIDAE

Melasis buprestoides: ann1

THROSCIDAE

Trixagus dermestoides: els3, gor2, grs3, hei2, mol1, rem1, utr

BUPRESTIDAE - prachtkevers

Agrius laticornis: lan1
Agrius angustulus: ann2, car1, rem3
Trachys minutus: car1, grs3

SCIRTIDAE - moerasweekschilden

Microcara testacea: ann1, grs3, grs4, hei2, lan1, lan2, utr
Cyphon coarctatus: ann1, car1, gor2, grs1, grs3, grs4, hei1, rem1
⁹⁹ *Cyphon palustris*: gor2, hei1, hei2. Een zeldzamere *Cyphon*-soort, die het meest wordt aangetroffen aan beekoevers.
Cyphon ochraceus: grs3, lan1, rem1
Cyphon laevipennis: grs3
Cyphon pubescens: car1, wel2
Cyphon padi: car1, rem1, utr
Cyphon hilaris: car1, rem1
Scirtes sp.: mol2, utr

DRYOPIDAE - beekkevers

Dryops ernesti: car1, gor2, hei2
Dryops luridus: car1, els3, gor2, grs1, hei1, hei2, mol2

ELMIDAE

Oulimnius tuberculatus: gor2, hei1, hei2, utr

HETEROCERIDAE - oevergraafkevers

Heterocerus fenestratus: car1
Heterocerus hispidulus: lan2

DERMESTIDAE - spektorren

Dermestes undulatus: wes
⁸ *Dermestes haemorrhoidalis*: wes. Deze soort werd tot voor kort als een 'importsoort' beschouwd die voornamelijk binnenshuis werd waargenomen (Beenen 1985, De Jonge 1986). De laatste jaren zijn er meerdere vondsten gedaan in het vrije veld, onder andere op licht in De Kaaistoep, zodat er sprake is van vestiging buiten de directe menselijke omgeving (Heijerman 1989, Huijbregts 2006).
Dermestes lardarius: mol2
Ctesias serra: hei2
Anthrenus fuscus: lan1

BYRRHIDAE - pillenkevers

Cytilus sericeus: lan2
Byrrhus pustulatus: car1

Figuur 9. Mierenkever (*Thanasimus formicarius*). Foto: Th. Heijerman
Ant Beetle (*Thanasimus formicarius*).

Byrrhus pilula: lan2

BYTURIDAE - frambozentorren

Byturus ochraceus: hei2, utr

Byturus tomentosus: ann1, gor2, grs3, mol1

KATERETIDAE

Brachypterus glaber: hei2

Brachypterus urticae: grs1, hei2, mol1, mol2

NITIDULIDAE

Meligethes aeneus: mol1

Meligethes viridescens: hei2, mol2

Meligethes carinulatus: hei2, mol1

Omosita discoidea: mol2

Epuraea guttata: hei1

Epuraea unicolor: gor1, hei1

⁹⁹ *Epuraea distincta*: grs3. Deze soort werd als nieuw voor de fauna gemeld door Vorst & Cuppen (1996) uit roodporie-houtzwam (*Daedaleopsis confragosa*) op smalbladige wilgen in het Naardermeer. Inmiddels is hij uit diverse provincies bekend, vrijwel steeds van houtzwammen op els en wilg in broekbossen. Hij wordt vooral in het voorjaar aangetroffen.

Epuraea marseuli: hei1

Epuraea pallescens: car1, gor1

Soronia grisea: hei1

Cycharmus luteus: ann1

Cryptarcha striata: hei1

Glischrochilus quadriguttatus: hei1

⁹ *Glischrochilus quadrisignatus*: els3, hei1, mol1, spr1. Tegenwoordig is deze invasieve soort waarschijnlijk de algemeenste vertegenwoordiger van het genus in Nederland. Hij kan op bloedende bomen, rottende paddenstoelen en bier-vallen worden aangetroffen.

MONOTOMIDAE

Rhizophagus bipustulatus: ann1, gor1, hei1, mol1, mol2, rem1

Rhizophagus dispar: ann1, grs3, hei2

^{NB} *Rhizophagus nitidulus*: ann1, els3

Rhizophagus cribatus: hei1, utr

SILVANIDAE

Silvanus bidentatus: gor1

Psammoecus bipunctatus: ann1

Uleiota planata: ann1, gor1, gor2, grs3, mol2, rem1, wel2

EROTYLIDAE

Tritoma bipustulata: mol2, rem1

^{NB} *Triplax russica*: car1, rem1. De kever wordt in de zomermaanden vaak op echte tonderzwam (*Fomes fomentarius*) op beuk en berk gevonden.

Dacne bipustulata: hei1, rem1

CRYPTOPHAGIDAE

⁹⁹ *Telmatophilus caricis*: els3

Telmatophilus typhae: mol2

Micrambe abietis: utr

Cryptophagus dentatus: gor1, hei2

^{NB} *Cryptophagus pallidus*: lan2

Cryptophagus setulosus: hei2

Cryptophagus sp.: lan2

Atomaria mesomela: utr

Atomaria basalis: wel2

Atomaria fuscata: gor2, hei2, mol1

Atomaria rubella: hei2

Atomaria apicalis: hei2

Atomaria testacea: gor2

Atomaria linearis: hei2

Atomaria nigrirostris: hei2

PHALACRIDAE

Olibrus aeneus: hei2, mol1

Olibrus millefolii: mol1

Olibrus affinis: mol1

LATRIDIIDAE

Cartodere bifasciata: lan1, mol1

Cartodere nodifer: mol1

Enicmus transversus: hei2

Enicmus histrio: mol1

Enicmus rugosus: spr1

^{NB} *Dienerella clathrata*: hei1. Deze soort

werd onder de naam *Cartodere separanda* als nieuw voor de fauna gemeld door Van Heijnsbergen (1970) van zwavelzwam (*Laetiporus sulphureus*) te 's-Graveland. Hier een exemplaar op een bloeddende eik in het beekdal van de Reusel.

Corticaria impressa: car1

Corticaria gibbosa: car1, hei2, lan1, mol1, rem1

¹⁰ *Melanophthalma suturalis*: hei2. De in de lijst van Brakman (1966) uit Nederland gemelde *M. transversalis* wordt tegenwoordig beschouwd als synoniem van *Corticaria gibbosa* (Johnson 1986). Wat in Nederland onder deze soort verstaan werd blijken twee soorten te zijn, namelijk *M. curticolis* en *M. suturalis* (Johnson 1986). *Melanophthalma suturalis* is vrij algemeen in Zuid-Nederland langs oevers van allerlei, meest zure, wateren (Cuppen & Vorst 2006).

MYCETOPHAGIDAE

Litargus connexus: ann1, grs3, lan2, mol2, rem1

⁹⁹ *Mycetophagus quadripustulatus*: gor2, hei1

COLYDIIDAE

Synchita humeralis: lan2

Bitoma crenata: lan2, rem1

⁹⁹ *Colydium elongatum*: gor1. Vorst (1994) meldde deze opvallend langgerekte kever als nieuw voor de fauna uit het Bovenste Bosch te Epen. De kever leeft achter de schors van vooral beuk en eik als predator van andere kevers, onder andere Scolytidae. Deze waarneming is de derde uit Nederland (en de tweede uit Noord-Brabant).

CERYLONIDAE

Cerylon histeroideus: ann1, car1, mol2, rem1, spr1

Cerylon ferrugineum: ann1, gor1, gor2, rem1

COCCINELLIDAE - lieveheersbeestjes

Coccidula rufa: ann2, grs1, mol2

Rhyzobius chrysomeloides: lan2, utr, wel2

Scymnus haemorrhoidalis: lan1

Scymnus rubromaculatus: els1

Hyperaspis pseudopustulata: lan2, rem1. Van dit zeer zeldzame lieveheersbeestje zijn twee vrouwtjes geklopt.

Tytthaspis sedecimpunctata: ann1, ann2, els3, gor2

Adalia decempunctata: lan2, mid, rem1

Adalia bipunctata: grs1, grs3, mid, rem1

Coccinella septempunctata: ann2, grs1, lan2, rem1

Coccinella quinquepunctata: ann2

Coccinella hieroglyphica: grs4

Oenopia conglobata: grs4

Harmonia quadripunctata: lan2, wel2

¹¹ *Harmonia axyridis*: ann1, ann2, car1, gor2, grs1, grs3, grs4, hei2, lan1, lan2, lan4, mid, mol1, rem1, rem3, utr. Het veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje, ingezet als bestrijder van bladluis in de landbouw, wordt sinds 2002 in Nederland in het vrije veld aangetroffen. In 2003 was het nog een zeldzame verschijning in het zuiden van het land (Cuppen *et al.* 2004), maar sindsdien heeft hij zich massaal verspreid over het gehele land en is het, mede vanwege de vele kleurvariëteiten, het meest gefotografeerde lieveheersbeestje geworden.

Myrrha octodecimguttata: wel2

Calvia decemguttata: gor2, grs3, rem1. In de tabel van De Gunst (1978) wordt de soort uitsluitend gemeld uit Zuid-Limburg. De talrijke nieuwe vondsten in de laatste vijftien jaar suggereren een uitbreiding van het verspreidingsgebied, dat zich nu uitstrekt over vrijwel geheel Nederland.

Calvia quatuordecimguttata: mid

Propylea quatuordecimpunctata: ann1, ann2, gor2, grs3, lan2, mol1, mol2

Myzia oblongoguttata: rem1

Anatis ocellata: rem1, utr

Halyzia sedecimguttata: grs3, lan1, utr

Psyllobora vigintiduopunctata: ann1, hei2, lan2

Chilocorus bipustulatus: car1, lan2

Exochomus quadripustulatus: ann2, car1, gor2, grs4, lan1, lan2, rem1, utr, wel2

CIIDAE

Cis nitidus: hei1, mol1, spr1

Cis boleti: mol2

Cis setiger: car1

Cis hispidus: rem1

Orthocis pygmaeus: lan2, rem1

Ennearthron cornutum: lan2, rem1

ANOBIIDAE - klopkevers

⁹⁹ *Hedobia imperialis*: ann2. Uitsluitend bekend van oude vondsten die niet door Brakman (1966) worden gemeld.

Ochina ptinoides: ann1. Leeft monofaag op klimop (*Hedera helix*).

Xestobium plumbeum: ann1, els3

Xestobium rufovillosum: grs3

Ernobius mollis: ann2, car1, lan2

Anobium fulvicorne: grs3, hei2, lan1, lan2, utr. De talrijkheid van deze *Anobium*-soort was zeer opvallend; ze werden meest geklopt uit eiken. Buiten ZO-Nederland is dit een schaarse soort.

⁹⁹ *Dorcatoma dresdensis*: grs3, hei1. Een bewoner van de echte tonderzwam op dode berken, zoals hier, of op beuken.

Dorcatoma sp.: grs3, hei1

OEDEMERIDAE

Oedemera lurida: ann1, ann2, els2, grs1, grs3, mol1

SALPINGIDAE

Salpingus planirostris: ann1

PYROCHROIDAE - vuurkevers

Pyrochroa coccinea: grs5, wel2

ADERIDAE

Anidorus nigrinus: lan2

ANTHICIDAE - snoerhalskevers

Notoxus monoceros: hei2

SCRAPTIIDAE

Anaspis humeralis: gor2, grs1

Anaspis lurida: grs1, hei2, lan1

Anaspis frontalis: grs1, mol1

Anaspis maculata: gor2, grs1, hei1, hei2, mol1

Anaspis regimbarti: gor2

SERROPALPIDAE

Melandrya caraboides: mol2, rem3

TENEBRIONIDAE - zwartlijven

Lagria atripes: ann2, car1, car3, gor2, hei2, lan1, lan2, utr. Zeer opvallend is het grote aantal waarnemingen van deze soort, terwijl 'normaal' *L. hirta* het meest wordt aangetroffen.

Melanimon tibiale: spr1

⁹⁹ *Eledona agaricola*: hei1

Diaperis boleti: ann1, car1, car3, gor2, gor3, grs3, grs5, hei1, hei2, lan1, mol1, rem1.

In grote aantallen in berkenzwammen op dode berken.

Scaphidema metallicum: ann1

³ *Corticeus unicolor*: ann1, gor1, grs3, rem1

Corticeus bicolor: car1

Nalassus laevioctostriatus: ann2, lan1, lan2, rem1, utr, wel2

SCARABAEIDAE - bladsprietkevers

Onthophagus similis: car1, car4, gor2, lan1, rem2

Onthophagus coenobita: gor2, hei2, mol2, rem2

Anoplotrupes stercorosus: car1, car4, gor2

Aphodius fossor: bae, car1, car4, rem1, rem2

Aphodius haemorrhoidalis: rem2

Aphodius rufipes: lan1

Aphodius sticticus: rem2

Aphodius distinctus: els1, gor2, lan1, spr2

Aphodius prodromus: bae, lan1

Aphodius coenosus: gor2, lan1

Aphodius pusillus: lan1, rem2

Aphodius foetidus: gor2, hei2, lan1, lan2, rem2

Aphodius ater: lan1, rem2

Aphodius granarius: car4, gor2, grs3, grs4, hei1, hei2, lan1, lan2, mol2, rem1, rem2

Oxyomus sylvestris: els3, gor2, mol2, spr2

Melolontha melolontha: ann2, gor2

Phyllopertha horticola: ann2, els3, grs1, grs2, grs3, wel2

CERAMBYCIDAE - boktorren

Asemum striatum: gor1

⁹⁹ *Obrium brunneum*: ann1, gor3, grs3, lan2

Rhagium bifasciatum: gor2

⁹⁹ *Rhagium inquisitor*: car2, grs5, lan1

Grammoptera ruficornis: grs5, spe, utr

NB *Pachytodes cerambyciformis*: hei2, rem3.

Een in Oost-Nederland en Limburg vrij algemene boktor die vaak op schermbloemen wordt waargenomen.

Leptura maculata: els2, gor2, grs2, lan2, spe

Leptura aethiops: els2

Stenurella melanura: els2, gor3, grs5, hei2, lan2, rem3, spe, wel2

Phymatodes testaceus: els2, grs3

Phymatodesalni: grs3, grs5, spe

Clytus arietis: ann2, car3, els2, gor2, gor3, grs5, hei2, lan1, lan3, mol2

Leiopus nebulosus: ann1, ann2, els2, grs3, grs5, lan2

Agapanthia villosoviridescens: gor3, grs1, grs3, mol2, spe, utr

Tetrops praeustus: ann1, ann2, spe

CHRYSOMELIDAE - bladhaantjes

Zeugophora scutellaris: ann2

Zeugophora subspinosa: grs3

Zeugophora flavicollis: ann1

Oulema melanopus: hei2

⁹⁹ *Oulema duftschmidi*: ann1, hei2. Een zeer gewone soort op diverse grassoorten die door Beenen & Winkelman (1992) als nieuw voor de fauna werd gemeld.

Cryptocephalus decemmaculatus: rem1

Cryptocephalus moraei: car1, hei2, mol1

Chrysolina polita: hei2, rem3

Chrysolina varians: lan2, mol1

Gastrophysa polygoni: grs3, hei2, lan2

Gastrophysa viridula: grs1, grs3

Phaedon armoraciae: utr

Plagioderma versicolora: ann2

Chrysomela populi: ann2, grs5

Gonioctena viminalis: grs3

Gonioctena olivacea: ann1, els3, grs3, lan2

Phratora vulgatissima: car1

Phratora laticollis: rem1

Phratora vitellinae: ann1, ann2, grs3

Galerucella lineola: grs3

Lochmaea caprea: rem1

Lochmaea suturalis: wel2

Luperus longicornis: car1, grs3, lan1, lan2, rem1, wel2

Agelasticaalni: grs3, utr

Phyllotreta undulata: mol1

Phyllotreta ochripes: hei2

Aphthona euphorbiae: grs1, hei2, mol1

Aphthona nonstriata: els3, grs3, mol2, rem1

Longitarsus melanocephalus: mol1

Altica aenescens: car1, lan2, rem1, utr

Altica quercetorum: rem1

Altica sp.: car3, hei2, lan2, mol1, utr

Lythroria salicariae: car1, hei2

Asiorestia transversa: mol2

Asiorestia ferruginea: ann2, hei2, mol1

Crepidodera fulvicornis: ann2, car1, grs3, rem1

Crepidodera aurata: ann2, hei2, lan2

Epitrix pubescens: ann2

Mantura chrysanthemi: els3, mol1, spr1

Chaetocnema concinna: car1

^{NP}*Chaetocnema aerea*: lan2, mol2. Deze aardvlo werd als nieuw voor de fauna gemeld door Beenen & Winkelman (1997) uit de provincies Zuid-Holland en Overijssel. Het kevertje leeft op Cyperaceae, vermoedelijk *Eleocharis*-soorten, op vochtige standplaatsen.

Chaetocnema aridula: gor2, lan1

Chaetocnema confusa: wel2. Een zeer zeldzame soort met slechts weinig recente waarnemingen.

Chaetocnema hortensis: car1

Sphaeroderma rubidium: mol1

Psylliodes affinis: gor2

Psylliodes dulcamare: ann2, gor2

Cassida vibex: grs3

Cassida rubiginosa: ann2, grs3, mol2

Cassida sanguinolenta: mol1

Bruchus luteicornis: mol1

Bruchidius villosus: els3, lan2

ANTHRIBIDAE

Anthrribus fasciatus: rem1

Anthrribus nebulosus: ann2, grs3, lan2, utr

CURCULIONIDAE - snuitkevers

Otiorhynchus singularis: hei2

Otiorhynchus ovatus: ann1

Phyllobius oblongus: ann1, ann2

Phyllobius argentatus: ann1, ann2, grs3, mol1, utr

Phyllobius pyri: ann1, ann2, car3, grs3, lan1, lan2, rem1, utr

Phyllobius viridearis: ann1, ann2, grs1, grs3, mol1

Phyllobius calcaratus: ann2, grs3

Phyllobius pomaceus: ann1, ann2, els3, grs3, rem1

Polydrusus pterygomalis: grs3, hei2

Polydrusus flavipes: hei2

Polydrusus sericeus: ann1, ann2, grs3, lan2, mol1, rem1

Polydrusus confluens: ann2

Polydrusus cervinus: grs3, lan1, lan2, rem1, utr

Brachyderes incanus: mol1

Strophosoma melanogrammum: ann1, ann2, grs3, mol1, rem1, utr

Strophosoma capitatum: ann1, ann2, car3, grs3, lan2, mol1, wel2

Strophosoma sus: car3, grs3, lan1

Attactagenus plumbeus: mol1

Philopodon plagiatum: grs3

Sitona cambricus: els3

Sitona regensteinensis: ann1, els3, lan2

Sitona lineatus: lan2

Sitona lepidus: grs3, lan2

⁹⁹*Sitona cylindricollis*: ann2. Er zijn slechts enkele vondsten bekend van na 1966.

Chlorophanus viridis: ann1, grs3

Hypera arator: lan2

Hypera suspiciosa: els3, grs3

Hypera plantaginis: els3

Magdalis barbicornis: lan1, utr

Magdalis flavicornis: ann2, lan1

Anoplus plantaris: hei2, rem3

Bagous limosus: car3

Mononychus punctumalbum: els3, gor2, grs1, mol1, utr

Phytobius comari: gor2

Pelenomus waltoni: ann1

Rhinoncus castor: ann2, hei2, lan2

Rhinoncus pericarpus: ann1, els3, grs3, mol2

Rhinoncus inconspicuous: mol2

Micrelus ericae: wel2

Nedyus quadrimaculatus: ann1, ann2, gor2, grs3, utr

Coeliodes nana: car1

Trichosirocalus troglodytes: hei2, mol1

⁹⁹*Sirocalodes mixtus*: ann1, utr. De rankende helmbloem (*Ceratocarpus claviculata*) is de waardplant van deze snuitkever die door Heijerman & Van den Berg (1995) als nieuw voor de fauna werd gemeld.

Datonychus arquatus: utr

Ceutorhynchus floralis: ann2, grs3, hei2, lan2, mol1

Ceutorhynchus cochleariae: mol1

Curculio nucum: hei2, spe

Curculio glandium: ann2, car1, hei2

Curculio villosus: grs3, utr

Curculio crux: grs3

Curculio pyrrhoceras: grs3

Anthonomus phyllocola: ann2, rem1

Anthonomus rubi: ann1, grs3, hei2, mol1, wel2

Sibinia pyrrhodactyla: lan2

Tychius picirostris: ann1, car3, grs3, lan1, lan2, mol1, utr

Tychius pusillus: mol1

Cionus tuberculatus: ann1, hei2, utr

⁹⁹*Cionus hortulanus*: grs3. Er zijn slechts enkele waarnemingen van na 1966 uit de provincie Noord-Brabant.

Mecinus pyraster: grs3, mol1

Orchestes quercus: els3, gor2, hei2, rem5, spr4

Orchestes pilosus: lan1

Tachyerges salicis: utr

Tachyerges stigma: rem1

Rhamphus pulicarius: ann2, hei2, mol2

Grypus equiseti: els3

Notaris acridulus: hei2, mol2

Dorytomus melanophthalmus: grs3

^{NP}*Dorytomus salicis*: rem1. De tweede vindplaats van deze zeer zeldzame soort, ook op Europese schaal, in Nederland. Deze snuitkever werd door Van Aartsen & Heijerman (1992) als nieuw voor de fauna gemeld van kruipwilg (*Salix repens*) te Otterlo.

¹⁵*Stenopelmus rufinus*: car1

APIONIDAE

Nanophyes marmoratus: ann2, mol2

Oxystoma pomonae: mol1

Oxystoma cracciae: grs3

Trichostoma simigis: ann1, grs3, rem1

Perapion curtirostre: ann2, els3, grs1, grs3, hei2, mol1

Perapion marchicum: ann2, hei2, lan2, mol1

Perapion violaceum: ann1, ann2, els3, grs1, hei2

⁹⁹*Pseudoperapion brevirostre*: lan2. Een zeldzame snuitkever die leeft op Sint Janskruid (*Hypericum perforatum*), die door Brakman (1966) nog alleen van Limburg genoemd werd. Door gericht zoeken op de voedselplant is deze soort inmiddels op meer locaties gevonden. De huidige vondst is de tweede in de provincie Noord-Brabant.

⁹⁹*Ceratopion gibbirostre*: ann2. Deze soort werd eertijds niet onderscheiden van *C. carduorum*. Deze laatste blijkt echter zeer zeldzaam te zijn in Nederland, *C. gibbirostre* daarentegen is zeer algemeen (Heijerman & Alders 2001).

Acanephodes onopordi: mol1

Melanapion minimum: grs3, rem1, utr

Apion frumentarium: ann1

Apion haematodes: mol1

Apion cruentatum: ann2

Protapion fulvipes: grs3, lan2, mol1

Protapion nigritarse: car3

Protapion apricans: mol1

ATTELABIDAE - bladrolkevers

Attelabus nitens: grs5, lan2, mol1, spe, utr

Byctiscus betulae: hei2

Deporaus betulae: ann1, grs3, hei2, utr

Neocoenorrhinus germanicus: ann1, ann2, car1, hei2

Pselaphorhynchites tomentosus: ann1, ann2

Pselaphorhynchites longiceps: ann2, rem1

Pselaphorhynchites nanus: ann2

NEMONYCHIDAE

Chimberis attelaboides: rem1

SCOLYTIDAE - schorskevers

Scolytus intricatus: ann1, gor2

Dryocoetes villosus: gor1, hei1

⁹⁹*Taphrorychus villifrons*: ann1

⁹⁹*Xyloterus domesticus*: ann1

Xyloterus signatus: ann1

Xyleborus dispar: mol2

Xyleborus monographus: els3

De kevers van De Kempen

J.G.M. Cuppen

Tijdens de zomerbijeenkomst van 1994 werd onderdak gevonden in Kreielt bij Wintelre, op minder dan tien kilometer van Baarschot (Cuppen et al. 1995). In dat jaar en in het hier besproken 2006 heeft een tiental deelnemers een keverlijst ingediend. In 1994 zijn 660 kevertaxa waargenomen, de huidige lijst telt 798 taxa. Deze toename is niet gemakkelijk te verklaren. Een vluchtige vergelijking tussen de lijsten van beide jaren laat geen opmerkelijke verschillen zien: bij de grote families meest een geringe toename van het aantal